

Karácsony I. ünnepe

Jn 1,14-18 (lekció: Tit 2,11-14 ill. Mik 5,1-4a)

És az Ige testté lett, és közöttünk sátorozott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atyától való egyszülöttnek dicsőségét, telve kegyelemmel és igazság/valósággal. János bizonyosságot tesz róla, és azt hirdette, mondván: „Ez volt az, akiről megmondtam: Aki utánam jön, előttem való lett, mert előbb volt, mint én.” Mert valamennyien az ő teljességéből kaptunk, és (pedig) kegyelmet kegyelemért. Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság/valóság Jézus Krisztus által lett. Istent soha senki sem látta: az Atya kebelén lévő egyszülött Isten, az magyarázta el (őt).

¹⁴Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας· ¹⁵Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. ¹⁶ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ¹⁷ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωυσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. ¹⁸Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· μονογενὴς θεὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

„Az Ige testté lett”

Ez az igeszakasz – hallatlanul töményen – **karácsony lényegét** mutatja meg: **mit jelent számunkra Isten Fiának a megtestesülése az emberi történelem kellős közepén.** A textushoz most Szabóné Mátrai Marianna írt nagyon jó előkészítőt a Lelkipásztorban (LP 2010. december, 503-505. old.). Az exegézis terén Karner Károly kommentárja – *A TESTTÉ LETT IGE* – adhat nagy segítséget! A készüléshez érdemes kézbe venni Turóczy Zoltán Posztillás könyvét is: Jn 1,1-14 alapján találunk benne karácsonyi igehirdetést.¹ A Lelkipásztor korábbi évfolyamaiból *D. Dr. Ottlyk Ernőnek* – a diakóniai teológia jellegzetességeit mutató – írása került a kezembe (LP 1977. november, 693-697. old.). A jó előkészítőket és exegéziseket tanulmányozva sem lesz könnyű feladat a karácsonyi igehirdetés! Különösen azért sem, amit a perikópa utolsó görög szava kapcsán szómagyarázatában megjegyez Kiss Sándor: „az Ige a hallgatótól engedelmességet követel, sőt az igemagyarázókat is arra inti, hogy ne ők magyarázzák az Igét, hanem engedjék magát az Igét megszólalni”.²

Az Ige

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben az Istennél. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,1-4). – Ezekkel a felséges mondatokkal kezdődik János írása szerint a szent evangélium: az Úr Jézusról való tanúskodásában visszamegy mindenek elé. (Lám máris érezzük, hogy mi emberileg ezt is csak idői fogalmakkal tudjuk kifejezni. Amikor Jézus Krisztus személyének a titkáról vallani kell, az emberi szó olyan gyatrának, olyan kevésnek bizonyul...) Mielőtt elkezdene beszámolni arról, hogy Jézus hogyan jelent meg, mit tett, mit mondott, hogyan tanított, hogyan szenvedett, hogyan támadott föl, **elsőként az ő lényének titkáról beszél!**

1 Turóczy Zoltán: Posztillás könyv – Evangélikus Teológiai Akadémia Budapest, 1989; 19-23. old.

2 Kiss Sándor: Újszövetségi görög-magyar szómagyarázat – Református Zsinati Iroda Sajtóo. Budapest, 1990³; 153. old.

A teremtéstörténethez nyúl vissza, a **Biblia legelső mondataihoz**: *Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. És a föld lett kietlen és puszta, és sötétség volt a mélység színén, és Isten Lelke lebegett a vizek felett. És mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság* (1Móz 1,1–3). Isten kimondta az ő tulajdon szavát. **Istenben, Istenhez tartozóan volt ez a szó (ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν); és kimondta**, és így kezdett lenni mindaz, ami lett. **De maga az Isten szava: az nem lett, az volt!** Az a **Jézus**, aki néhány évtizedecskét élt itt az emberi történelemben, és megfeszítették, de föl is támadott: **az örök Ige!** Nem teremtmény! **Belealázkodott a teremtményi létformába, de a lényének épp az a titka, hogy ő az örök Ige**, az Isten tulajdon szava, aki az Istenből való, vele a lényében egy, miközben személyében mégis különböző. **Innét ível** János himnikus gondolatmenete a 14. vershez, a **prológus csúcspontjához**:

És az Ige testté lett, és közöttünk sátorozott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atyától való egyszülöttnek dicsőségét, telve kegyelemmel és valósággal (Jn 1,14).

Testté lett

Mit jelent ez, hogy testté/„hússá” lett (σὰρξ ἐγένετο)? Az örökkévaló Ige – az Isten Fia – nem egy kirándulást tenni jött ebbe a világba, hanem **a bűn következményeit hordozó létünkbe üresítette bele magát**. Éspedig azért, hogy mint aki **testvérünké lett, magára vegye a bűneinket Isten előtt**. *Ami lehetetlen volt a törvénynek*, – mert Isten törvénye csak elítélhet bennünket, nem tud javítani rajtunk –, *azt tette meg Isten, amikor elküldte Fiát a bűn testének hasonlatosságában, (ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας) és a bűnért, és kárhoztatta a bűnt a testben* (Rm 8,3). Amit oly **tömören** fejez ki alapigénkben **János** apostol, azt mondja ki ebben az előbb idézett mondatban annyira **szabatosan Pál** apostol.

Miért kellett tehát testté lennie? Azért, hogy **mi az Isten gyermekei lehessünk ő általa!** Elveszettekből, a bűn rabjaiból – akik „az ördög atyától valókká” züllöttek (vö. Jn 8,44) – az Isten gyermekei... A Zsidókhöz írt levélben olyan szépségesen olvassuk ezt: *Mivel a gyermekek test és vér – vér és hús – részesei, ezért ő maga is hasonlatosképpen részesévé lett ezeknek, hogy halála által megsemmisítse – tönkreverje, érvénytelenítse – azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt; és megszabadítsa azokat, akik a halál félelme miatt egész életükben rabok voltak* (Zsid 2,14-15 és vö. 1Jn 3,8b!). Ezért kellett testté lennie.

Az ördög hatalmát, igézetét is csak úgy törhette meg, hogy elfordította rólunk az Isten ítéletét! Merthogy az ember a sötétség hatalmában van: ez a bűnnek önmagában rejlő büntetése. És ennek is igazán az az oka, hogy **Isten – szentségében – haragjával kénytelen felelni** az ember önzésére, énközpontúságára, arra, hogy mi a magunkéi akarunk lenni. Holott ő, az élő Isten – örök Igéje, egyszülött Fia által – a vele való kapcsolatra teremtett minket, és így tart számon, és így kér számon. **Az evangélium igazi megértéséhez**, hogy ti. miért kellett „az ember gyarló testébe” öltöznie az örök Igének (vö. 154. é., 2.v.), csak onnét vezet az út, hogy **„haragot, átkot érdemeltem, és Isten megkegyelmezett”** (vö. 327. é., 2.v.).³

3 Pál apostol is megmutatja ezt a Római levélben! Levele elején megzendíti a hatalmas mondanivalót, az evangélium üzenetét, – hiszen azért írta Pál az egész levelet –, megmondja, hogy *nem szégyellem az evangéliumot, mert Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére...; mert az Isten igazsága nyilatkoztatatik ki abban, hitből hitbe* (Róm 1,16-17). És rögtön ezután azzal kezd bele a kifejtésbe: *Isten haragja nyilatkoztatatik ki (ἀποκαλύπτεται) ugyanis a mennyből az emberek minden istentelensége és gonoszsága ellen, akik gonossággal feltartóztatják az igazságot* (Róm 1,18). A Galáciai levélben ezt írja Jézus Krisztusról Pál apostol: *amikor eljött az idő teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, a törvény alatt lett, hogy a törvény alatt levőket megváltsa* (Gal 4,4-5). Hogyan? Azt is leírja ott Pál: *Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká lévén értünk* (Gal 3,13). A Korinthusi második levélben meg így hív az Istennel való megbékélésre az apostol: *béküljetek meg az Istennel; azt, aki bünt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi az Isten igazsága (δικαιοσύνη θεοῦ) legyünk őbenne* (2Kor5,20–21). Vagyis rendbe jöhessünk az Istennel, helyreálljon a kapcsolatunk, úgy, hogy bocsánatot kapunk Jézus véérért, áldozatáért. Más út nincs az Istenhez! Erről prófétált már az Ézsaiás 53., és ezt visszhangozza Péter apostol is ezekben a mondatokban: *Ő nem tett bűnt, álnokság nem hagyta el a száját. ... A mi bűneinket ő maga vitte fel testében a fára, hogy mi a bűnöknek meghalva, az igazságnak éljünk* (1Pt 2,22.24).

A testté lett Ige **maga szól így**: *Én vagyok az út, az igazság és az élet, és senki sem megy az Atyához, csakis énáltalam* (Jn 14,6). **S aki őhozzá jön, azt ő semmiképpen ki nem dobja** (vö. Jn 6,37), el nem zavarja, hanem magához fogadja! (*Luthernél* is megvan a története annak, hogy vergődéséből hogyan találhatott oda a kegyelmes Istenhez, mert megtaláltatta magát vele Krisztusban.) S aki így megtalálta őt, akinek Krisztus lett az életelemévé, hit által, annak nincsen immár semmi kárhozthatása (vö. Rm 8,1).

Közöttünk sátorozott!

Az eredeti szó valóban ez, hogy „sátorozott” (**ἐσκήνωσεν**): kifejezi azt az **ideiglenességet**, azt a rövid időtartamot, amit itt a földön emberként töltött Jézus. Ő, a bűntelen, bűn testének hasonlatosságában, szolgálai formában, ebbe az emberi sémába beleüresítve és belealázva magát, *volt engedelmes mindhalálíig, mégpedig a kereszthalálíig* (Fil 2,8). A görög szóban áthallatszik azonban a késői zsidóság „sekina” szava is (a héber שכן gyökből): **Isten fenséges jelenléte, lakozása** szentélyében, ill. népe között (amint ez ígéretként található pl. Zak 2,10-ben)! Jézusban *a templomnál nagyobb van itt* (Mt 12,6)!

Láttuk az ő dicsőségét

János **személyes tanúja** a testté lett Igének, a megváltó Krisztusnak, az Isten Fiának, a szabadítónak. **Többes szám első személyben** mondja ezt mégis, mert minden egyes hívő, aki befogadta az Úr Jézust, és élő kapcsolatba került vele, az egyben tagjává válik az Isten gyermekei közösségének. „A többes szám 1. személy a hit megvallásának, a konfesszióknak a nyelvtani formája”.⁴

Mi láttuk, és bizonyosságot teszünk róla, írja másutt is János (1Jn 1,2; 4,14). És együtt tanúskodik ezzel Péter: *Nem kieszelt meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és megjelenését, hanem úgy, hogy szemtanúi voltunk isteni fenségének* (2Pt 1,16). Ők a testben megjelent Ige közvetlen szemtanúi voltak. De hát annyian mások is szemtanúk voltak akkor, és mégsem látták meg, hogy kicsoda Jézus! **A hit látása** kell ahhoz, hogy lássam, kicsoda ő! **Az Úr Jézus előtt töredelemben megnyíló szívnek** az új látása ez: **ami maga is ajándék**.

Ők vele járhattak és hallhatták Jézus szavát. Annyi mindent nem értettek, de az ő lényének kisugárzása meggyőzte őket arról: „Isten dicsősége – vagyis jelenlétének manifesztálódása – ebben a történeti Jézusban válik megfoghatóvá, érzékelhetővé”.⁵ És láthatták a csodáit, és részesei lehettek annak, amit ő cselekszik, és – ezzel együtt – részesei lehettek a Jézus körül növekvő feszültségnek is... Aztán éppen János az egyetlen, aki a szétfutott tanítványok közül **ott van a keresz alatt** (Jn 19,26.35). **Látta meghalni Jézust!** Ez is benne rejlik abban, amikor arról vall, hogy *megláttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal* (Jn 1,14). Éppen **abban láthatták meg ezt a dicsőséget (δόξαν), ahogyan meghalt**, s aztán ahogyan megjelent nekik, mint **Feltámadott**, s megmutatta nekik **megdicsőült testén is a sebeit**, a szegék helyét... Békességét ajándékozta nekik és a nagy küldetést, hogy másokkal is megláttassák **az Atya egyszülöttének** dicsőségét. Nemzedékek láncolatán keresztül így jut el hozzánk is – az első szem- és szívtanúk bizonyágtételén keresztül – Krisztus világossága, a bűnbocsánat megelevenítő hatalma, a kegyelem és az igazság ereje. Azért, hogy mi is lássuk őt, úgy, ahogy maga az Úr Jézus beszélt erről: *Nem azért szállottam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak akaratát, aki elküldött engem. És az Atyának az az akarat, hogy mindenkinek, aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen. És én feltámasztom őt az utolsó napon* (Jn 6,38–40).

4 Szabóné Mátrai Marianna cikke – LP 2010/12., 504. oldal

5 Szabóné Mátrai Marianna cikke – LP 2010/12., u.ott

Az Atya Egyszülöttje ő, telve kegyelemmel és igazsággal!

János apostol vallomása arról szól, hogy a testté lett Igét úgy ismertük meg, mint aki **az Atyától való egyszülött (μονογενοῦς παρὰ πατρός)**: a páratlan, akinek a lénye különleges, fölfoghatatlan, **más, mint mi**. És mégis hozzánk hasonlónak lett, értünk. Túláradó szeretet és hűség jellemzi: idézem a „kegyelem és igazság” szavaknak az ószövetségi megfelelőit a mai magyar bibliafordításainkból. **Szeretet és hűség (ἀγάπη ἡ ἀλήθεια) = kegyelem és igazság (ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια)**. Nem látszat, hanem **valóság**, ahogyan az Isten **Atyaként** (itt fordul elő elsőnek Jn-ban ez a szó!) mutatja meg nekünk önmagát az ő Fiában. Jézus maga a valóság, **telve kegyelemmel és igazsággal**: nincs híja, túlsordul lépten-nyomon, és árad ránk belőle, az ő teljességéből...

János bizonyágot tesz róla

Az evangéliumnak még ebben az első fejezetében olvashatunk arról is: milyen volt az első találkozásuk Jézussal. Nem véletlenül emlegeti föl az apostol **Keresztelő János szolgálatát**: ebben ott van a helyreigazítás is, hogy rosszul teszik azok, akik elakadnak az útkészítő személyénél. János (ti. A Keresztelő) nem azért lépett föl, hogy benne higgyenek, hanem hogy általa higgyenek az igazi világosságban. Az apostol is eredetileg Keresztelő János tanítványi körébe tartozott. Onnan indult, és pedig Keresztelő János bizonyágtételére: **Íme, az Isten Báránya, aki elhordozza a világ bűnét** (Jn 1,29; 1,36). S akkor Andrással együtt a nyomába szegődtek Jézusnak...

Keresztelő Jánost tehát újra fölemlegeti az a tanítvány, aki egykor János igehirdetése nyomán indult el, és lett Jézus Krisztusé. És azt mondja: **János bizonyágot tesz róla, és azt hirdette: ez volt az, akiről megmondtam: aki utánam jön, megelőzött engem, mert előbb volt, mint én** (Jn 1,15). Olyan különös itt is az eredeti szövegnek a kifejezőmódja: **János bizonyágot tesz (μαρτυρεῖ)**. S amikor János apostol ezt leírja, akkor már talán hatvan éve, hogy kivégezték Keresztelő Jánost. És mégis **jelen időben mondja, hogy bizonyágot tesz**. És aztán jön az a kifejezés – idézve János bizonyágtételét –, hogy ezt hirdette, és ez valami **végérvényes, amit hirdetett (κέκραγεν)**. Jézusra mutat a Keresztelő: **aki előbb volt, mint én. Keresztelő János rég meghalt, és mégis a jelenben érvényes és hat a bizonyágtétele, amelyet végérvényesen kimondott Jézusról.**⁶

Nem tudjuk egész pontosan megkülönböztetni a 15. versztől a 18. versig terjedő igeszakaszban, hogy meddig tart a Keresztelő János tanúságtétele, és honnan kezdődik már János apostol tanúságtétele. Egybefonódik, és érthetjük úgy, hogy Keresztelő János is erről tanúskodott és tanúskodik már: **mert valamennyien az ő teljességéből kaptunk, és pedig kegyelmet, kegyelemre**. De igazán azoknak ragyogott föl ez, akik Jézushoz csatlakozva hallhatták, láthatták őt, s akiknek megnyílhatott a szívük úgy, ahogy Jézus maga mondja: **Aki engem látott, látta az Atyát** (Jn 14,9).

Kegyelmet kegyelemért

Az eredeti szöveg ezt mondja (nem csupán annyit: *kegyelmet, kegyelemre*). **A kegyelmet nem lehet másért kapni, csak kegyelemért (χάριν ἀντὶ χάριτος)!** Ez a kegyelem természete. Isten kegyelmes szeretetének **egyetlen oka az, hogy ilyen az Isten**; hogy szeret az Isten. **Bennünk semmi oka** nincs ennek, minden oka csakis őbenne, magában az Istenben van. Nincs érdem, nincs fizetség, nincs teljesítmény; kegyelmet csak kegyelemért lehet kapni! Mi mindent lehet még egy-egy részletben fölfedezni, amikor Isten Szentlelkének a fénycsóvája ráhull erre a jánosi mondatra, erre a részletre is, hogy „kegyelmet kegyelemért”.

⁶ Így van ez mindig azoknak a bizonyágtételével, akik Jézus Krisztusra mutatnak. Valamit bekiáltottak a saját koruknak a fülébe, kortársaiknak az életébe Jézus Krisztusról. S ami így bizonyágtételként behatolt a kortársak életébe, az a későbbi korok emberéhez is jelen idejüként érhet el, amikor találkoznak vele. Rég elporladt, előttünk járt Krisztus-hívőknek a bizonyágtétele a jelenben érvényes és elér bennünket, és az Úr szól azon keresztül hozzánk!

A törvény Mózes által adatott

Igen, szó van a törvényről. **A törvény: adatott!** Mózes által, emberi közvetítő által kapta Izráel népe, mint kőtáblákba vésett rendelkezést. De az **nem adott megoldást** az embernek. Ahol hívő élet volt, lett, van, lesz, az mindig kegyelemből volt, a Krisztus születése előtt élt és az URat szolgáló emberek életében is. Amikor Isten odavezette Izráel fiait a Sínai-hegyhez, és hirdette nekik Mózes által, *hogya hallgatván hallgattok szavamra, ti lesztek valamennyi nép közül az enyéim, mert enyém az egész föld* (2Móz 19,5), akkor a **nép nem értette meg, hogy milyen bensőséges kapcsolatot kínál magával nekik az Isten**. És a cselekedetek alapjára álltak... *Megtesszük mindazt, amit az ÚR mondott* (2Móz 19,8). És aztán kapták a törvényt: a hegy rengése és füstölgése közepette, félelmetes kísérő jelenségek közepette. Ha az ember a cselekedetek alapjára áll, kapja a törvényt. A törvény megmondja, hogy hogyan cselekedj és mit ne tégy: és amint érintkezésbe kerül az ember életével, kiderül, hogy javíthatatlan, és csalárd az ember szíve, lelkileg halott, s **a törvényből ezért csak a bűn ismerete meg az ítélet származhat**.

Mózes azonban – mert Isten rábízta – maga is beszélt a kegyelemről, amely az egyedüli alapja lehet az Istennel való kapcsolat helyreállításának. Amikor a választott ószövetségi néppel szeretné megértetni az Isten, hogy szereti őket, akkor hangzanak el ezek a mondatok: *Nem azért szeretett meg, és nem azért választott ki benneteket az ÚR, mintha valamennyi nép közt a legnagyobbak volnátok, hiszen a legkisebbek vagytok valamennyi nép közt, hanem azért, mert szeret benneteket az ÚR, és megtartja azt az esküt, amelyet atyáitoknak tett. Ezért hozott ki benneteket az ÚR erős kézzel, és ezért váltott ki a szolgaság házából* (5Móz 7,7–8). Figyeljünk ebben a hosszú mondatban arra: Miért szeret? Nem azért, mert méltóak volnánk rá. **Szeret, mert szeret!** Szeretetének, kegyelmének nincs más indoka.

A kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által lett

A megmentő, új és örök életet adó kegyelem Jézus Krisztus által lett: és így lehet Atyánk az Isten! **A kegyelem lett (ἐγένετο):** az eredeti szöveg ezt fejezi ki egész pontosan. Nemcsak megjelent, hanem lett. Mert **történnie kellett valaminek** ahhoz, hogy lehessen számunkra kegyelem. Igen, annak kellett történnie, hogy Jézus halálában a mi **megváltásunk elvégeztessék**, és mi hit által benne rejtőzhessünk el. Így lett a kegyelem! Ezért olvassuk a Jn 3,16-ban is így az igét: *Úgy szeretete (ἠγάπησεν) Isten a világot...!* Miért van ott ez a múlt idő? Az eredeti szöveg megmutatja, hogy ez a görög aoristos, amely ennek a szeretetnek az esemény-jellegét fejezi ki. Az **Isten szeretete eseményé lett**, és így **lett valóság**.

Istent soha, senki sem látta

Mennyiszer találkoztunk azzal, hogy megpróbálták minket „leszerelni”, mint hívő embereket, azzal a kérdéssel: „Láttad az Istent?” Nem láttam. Soha, senki sem látta. **Istent nem láthatta senki közvetlenül az ő dicsőségében, mert nem bírta volna ki.** Mózesnek maga az ÚR mondja: *Elvonultatom előtted egész fenségemet – jóságomat –, ... a kőszikla hasadékába állítalak, és kezemmel betakarlak, ... és megláthatsz hátulról, mert orcámat senki sem láthatja meg* (vö. 2Móz 33,19-23). Istent soha, senki sem látta, és **mégis meg lehet ismerni**.

Isten maga tett arról Jézus emberré lételében, hogy megismerhessük, és vehessünk abból a teljességből, amelyből élnünk lehet. Hadd használjak egy furcsa képet: Ha itt egy magas feszültségű vezeték lenne, és annak a közvetlen közelébe kerülnénk, mi történne akkor? Égés, halál! De a magas feszültségű vezetékekből transzformálva, az elektromos áram használhatóvá lesz. A modern ember számára a mindennapi élet szinte elengedhetetlen része az elektromosság így. Furcsa kép, de valamit, mint hasonlat, kifejez ez is abból, hogy Isten az ő, számunkra kibíráhatatlan, végtelen feszültségét, az ő istenségének, az ő **jóságának szentség-**

és szeretetfeszültségét transzformálta hozzánk, Jézusban. És úgy ad kijelentést önmagáról a Fiúban, hogy az számunkra ne csak kibírható legyen, hanem éltesen: „működtesse” az életünket, hogy az valóban élet legyen. A mondat folytatása éppen erről szól.

Az egyszülött Isten, aki kijelentette az Atyát!

*Istent soha senki nem látta, az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt. Istennek minden önmagáról adott kijelentése, amiben elmagyarázta (ἐξηγήσατο) nekünk, hogy kicsoda Ő, és mit akar: a Fiúban történt! A Fiú inkarnációja előtt is! A Fiút ismerhetjük fel azokban a titokzatos ószövetségi történetekben is, ahol JHVH „angyala” = hírnöke az, aki megjelent. Mózesnek is ő jelent meg az égő csipkebokorban (2Móz 3,2): a Mal’ak JHVH (מַלְאָכִי הַיְהוָה)! S aztán kiderül, hogy ez maga az ÚR: maga az ÚR szól benne.⁷ Isten az embernek minden kijelentését a Fiú által adta, akit itt, – mily páratlan mondat ez! –, így nevez János (a legrégebb, az eredetihez időben is legközelebb álló kéziratokban így maradt ránk a görög szövegekben): *az egyszülött Isten (μονογενῆς θεός)*!*

Az Úr Jézus pontosan az égő csipkebokorra és a Mózessel ott történetekre emlékezteti a vele vitatkozó, vallásos hallgatóit, amikor azt mondja: *Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok* (Jn 8,58). **Az örök „vagyok”,** a folyamatos, az idő fölötti, a teremtés fölötti „vagyok”, **az Atyával egylényegű Fiú ő:** *az Atya kebelén lévő egyszülött Isten!* Igen, csak őáltala ismerhetjük meg, hogy kicsoda az Isten. Akik befogadták az Úr Jézus Krisztust, mint megváltójukat, akik kegyelmet találtak az Istennél, a Fiú áldozatáért, azoknak a Szentlélek, a Krisztus Lelke kiáltja a szívében Isten felé: *Abbá, Atyám* (Rm 8,15)! Atyádnak ismered-e már a szent és mindenható Istent? Csak a gyermek ismerheti Atyjának! És hogyan lehetünk Isten gyermekei? Csak, ha befogadjuk a drága Fiút, aki megváltásunkért jött el, az Atyától elküldve, bűn testének hasonlatosságában, hogy elhordozza a mi bűneink miatti kárhoztatást, a fölfoghatatlan büntetést. És mi így, és ezért békülhetünk meg az Istennel! Jézust kell ismerni ahhoz, hogy Atyának ismerhessem az Istent. **Csak annak Atyja az Isten, akinek Urává lett Jézus! Csak az imádja az Atyát** lélekben és igazságban, **aki imádja a Fiút, a testté lett Igét!** (Vö. Jn 4,24-26; 5,23.)

Nem láttuk az Istent, nem is láthatjuk még, mégis Atyánknak ismerhetjük: akik megnyíló szívvel megismertük Jézust, mint megváltó Urunkat! A **reménységünk beteljesedésének ígérete** pedig ott található a Biblia utolsó lapjain, ahol arról olvashatunk, hogy a mennyei Jeruzsálemben – ahol nem lesz többé átok a városon – *szolgái imádják őt* (Jel 22,3): az élő Istent, az Atyát a Fiúval. És *láttni fogják az ő arcát, és az ő neve lesz a homlokukon* (Jel 22,4). Bárcsak mind ott lehetnénk majd, ahol az élet vize árad az Isten és a Bárány trónusából! Mert **ezért lett testté az örök Ige!** Ámen.

Adámi László
Nyíregyháza

⁷ *Justinus Martyr* (†165 k.) mutatott rá – éppen a Jézust elutasító zsidósággal szemben – arra, hogy ezekben a történetekben – ahol az ÚR „angyala”, az ÚR hírnöke úgy jelenik meg, hogy benne maga az ÚR szól – nem egy teremtetett angyallal van dolgunk, hanem Istennek emberré leendő Fia jelent meg, és adott kinyilatkoztatást!